

מטפלים על ארבע

40 כלבים טיפוליים במרכז ליחסי אדם וכלב בחדרה מסייעים לילדים בעלי ליקויי למידה, פוביות ומוגבלויות אחרות ■ בסיוע מדריכים מקצועיים לומדים הילדים לגעת, לאמן ולטפל בכלבים וכך מחזקים את ביטחונם העצמי, לומדים להתמודד עם הקשיים ומצליחים להשתלב בחברה ■ "הבן שלי קיבל ביטחון, היום הוא מתרגל מהר יותר למקומות חדשים ולא מפחד כמו בעבר", אומרת אם לילד שהשתתף בפרויקט

■ הילה נגר / צילומים: מור כוכבי

טי לרגשותיהם. "העבודה מול הכלבים מאפי שרת לילדים תחושת העצמה תוך שימת רגש על מחויבות הדדית שבין הילד לכלב", אומר ערן הסינג מנהל המרכז ליחסי אדם וכלב בשרי כונת עין הים כנבעת אולגה. "משתמשים בכלב כשותף חינוכי וטיפולי אשר בעזרתו ניתן לה גיע ולשפר רברים שונים בעיצוב אישיותו של הילד".

החבר הני טוב

"שתי הבנות שלי משתתפות בפרויקט", מספר נרנב קוסביצקי, "ואין לי ספק שחל שי פורר בביטחון העצמי שלהן. אני כהורה מרגיש את החיזוק שלהן בעמידה מול קהל. כחלק מה פרויקט הן היו צריכות לעמוד מול חברי הק בוצה ולהציג בפניהם דברים שהן למדו. בסוף הפרויקט, הן הציגו כל אחת כנפרד מול כל ההורים את מה שלמדו, וראיתי את השי נוי החיובי. הכלב מגיב לכל מה שאנחנו עו שים, לקול שלנו, לאנרגיה שלנו משקף לילד את ההצלחה שלו ומחזק לו את המנהיגות שלו. זה עוזר לילדים להתמודד עם קושי, בכך שהם צריכים למצוא את הדרך הנכונה לשלוט בכלב", אומר קוסביצקי.

ילדים בעלי לקויות למידה חורים לא פעם תסכולים ומרגישים כי הם לא מוצלחים כמו שאר חבריהם. "הילד שלי הוא ילד מיוחד, אין

חורידים חששות, מצינים גבולות

הפרויקט מדברים עם כלבים פונה בעיקר לילדים בגילאי גן חובה עד תיכון בדגש לאוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים - ליקויי למידה, פוביות, מוגבלויות שכליות, חינוך מיוחד. משך הפרויקט אורך כ-12 מפגשים כשבכל קבוצה משתתפים ארבעה ילדים. במרכז ליחסי אדם וכלב בשכונת עין הים יש למעלה מ-40 כלבים טיפוליים, כלבי שירות וכלבי עבודה המורגלים לעבודה עם ילדים. במרכז 20 אנשי צוות בעלי הכשרה בתחום, מעובדים סוציאליים, מורים לחינוך ומדריכים מוסמכים לטיפול בעזרת בעלי חיים. "הילדים שהגיעו הם ילדים בעלי רקעים שונים", אומרת תמר אליהו (61) מדריכה בפרויקט מקיבוץ שדות ים. "מטרת העבודה שלנו היא להוריד לילדים את החששות ולשים להם גבולות. אנחנו עושים את זה בעזרת הילדים שמכניסים את הכלב למשמעת ותוך כדי הם לומדים על עצמם. מאז שאני זוכרת את עצמי היו לנו כלבים בבית, אפילו בזמן שאבא שלי היה בבריגדה היה לו כלב. אבל את כל נושא אילוף הכלבים לא הכרתי עד שהגעתי למרכז", אומרת אליהו.

הילד שלי סובל מהפרי עת קשב וריכוז, יש לו פחד ממקומות סגורים והוא מסרב להיפרד ממני. מס פרת א' על הקושי של בנה בן ה-9 מחררה. "המליצו לנו על פרויקט 'מרבירים עם כלבים' שבמרכז ליחסי אדם וכלב בחדרה כדי להרגיע את ההתנהגות שלו ולעזור לו לחזק את הביטחון העצמי. בפעם הראשונה שהגע נה, הילד עלה על הכיסא ולא עזב אותי. כשי עור השני חיכיתי מחוץ לרלת, ולאט לאט הוא שיחרר אותי. במשך הזמן הוא התחיל ללטף את הכלב ואפילו נתן לו לאכול מהיר שלו. ראיתי איך יורדת לילד שלי שכבה של פחד והוא קיבל ביטחון. מאז, יש לו בובה קטנה של כלב הוא ישן איתה, אוכל איתה ואפילו לוקח אותה לבית ספר. היום הוא כבר לא צריך להחזיק לי את החולצה. הוא משחק בחופשיות עם ילדים בחצר ואני יכולה להשאיר אותו לבר".

עשרות ילדים בחררה והסכיבה מחכים לימי ראשון וחמישי כדי להגיע למרכז "מרבירים עם כלבים" בשכונת עין הים כנבעת אולגה במי סגרת הפרויקט המופעל באמצעות עמותת ניצן (עמותה לקידום ילדים, מתבגרים ומבוג גרים עם ליקויים וקשיי הסתגלות ותפקוד) בחררה, לפגוש את חבריהם על ארבע. מדובר בפרויקט ייחודי בארץ של העמותה, שמרביתו מתקיים בחררה. בזכות המפגש, האימון והמי גע עם הכלבים, מצליחים הילדים, בליווי והר רכה מיומנת, להתגבר על הקשיים התכרתיים וההסתגלותיים שלהם. וההורים, מרוצים. הפרויקט הייחודי מאפשר לילדים לתת בי

הילדים המשתתפים בפרויקט עם הכלבים. אספקט לימודי רגשי

הסינג: "הכלב מקבל את הילד ללא שיפוט. ילד שמצליח לשלוט בכלב ולהעניק לו פקודות, מרגיש תחושה של הצלחה וזה מעצים לו את הביטחון העצמי. הילד הופך ממטופל למטפל, מחונג למנהיג ומלמד את הכלב איך לדחות סיפוקים וכך הוא לומד בעצמו איך לדחות את סיפוקיו"

נדב קוסביצקי: "שתי הבנות שלי משתתפות בפרויקט ואין לי ספק שחל שיפור בביטחון העצמי שלהן. אני כהורה מרגיש את החיזוק שלהן בעמידה מול קהל. ראיתי את השינוי החיובי שחל בהן"

תעניינים בטיפול באמצעות כלבים ליל-דיהם. "בהתחלה הגיעו למרכז הורים ליל-דים באופן עצמאי בכרי שניתן מענה טיפולי לילדים שלהם דרך עבודה עם הכלבים. לפני שנתיים כשהפניות החלו להתרבות, פנתה אלינו עדה לוי, מנהלת עמותת ניצן בחדרה והציעה לנו להקים פרויקט ייחודי שיקלוט ילדים עם אספקט לימודי רגשי, בעיות קשב וריכוז לעבודה עם כלבים, שהוכח כי העבו-דה עם ילדים וכלבים מווסתת את הקשיים", אומר הסינג.

ללוי המנהלת סניף ניצן בחדרה כבר 23 שנה, הרעיון הטיפולי של שילוב ילדים וכל-בים לא היה מוזר כלל. "אני חולת כלבים, מאז שאני זוכרת את עצמי היו לי כלבים בבית", היא מספרת. "אני חושבת שבכל העבודה החינוכית שלי לאורך השנים תמיד השתמ-שתי בכלב גם לצרכים חינוכיים וטיפוליים". אחד הזיכרונות החקוקים ללוי בוזכר הוא מהיותה מנכ"ל כפר לילדים.

"ככפר הנוער היה לנו ילד אילם שלא דיבר ונהג לברוח לעתים קרובות. בעזרת הכלבה שהבאנו לכפר נוצר קשר חזק עד כדי כך שהוא הרגיש אחראי לכלבה וכך הרימוי העצמי שלו עלה. פתאום הוא התחיל לתק-שר, וזה היה שינוי לא ייאמן, שלא ציפינו לו. אני תמיד אומרת שכלב אחד עדיף על עשרה פסיכולוגים, והפרויקט הזה מוכיח זאת".

של הילד שטמונה בתהליך. "הכלב מקבל את הילד ללא שיפוט. ילד שמצליח לשלוט בכלב ולהעניק לו פקודות, מרגיש תחושה של הצ-לחה וזה מעצים לו את הביטחון העצמי. הילד הופך ממטופל למטפל, ממונהג למנהיג ומ-למד את הכלב איך לדחות סיפוקים וכך הוא לומד בעצמו איך לדחות את סיפוקיו. הילד לומד מנהיגות חיובית, שיטת חוביות, מה לעשות על מנת שהכלב ירצה אותנו. התחו-שה העיקרית של הילדים היא שהם מובילים את התהליכים. בסופו של דבר אנחנו רואים את ההצלחה. יש כאלה שאצלם זה עובר יותר חזק ויש כאלה שפחות, זה מאוד אינדיבי-דואלי", אומר הסינג.

חשוב לציין, שהתהליך אותו עוברים היל-דים לא מסתכם בפרויקט, "יש לתהליך המש-כיות, יש משפחות שרואות את ההצלחה ומ-ביאות כלבים הביתה, יש ילדים שנפגשים עם כלבים בשכונה. בניגוד לשיטות טיפול אחרות, כמו רכיבה טיפולית, הילד לא רואה סוס ברחוב או כבית. לעומת הכלב שמבקר את הילד במר-חב הביתי או הסביבתי", הוא אומר.

עדיף על פסיכולוג

המודעות של תרומת הקשר שבין כל-בים לילדים גברה בשנים האחרונות. יותר ויותר הורים פונים למרכז הטיפולי ומ-

ספק", מספרת אם לילד שמשותף בפרויקט. "הוא תמיד חושש להגיע למקומות חדשים, הוא לא משחרר אותנו, נצמד אלינו חזק ולא עוזב. גם בהתחלה כשהגענו למרכז הוא לא הסכים להיכנס, היינו צריכים להכניס אותו ולהישאר איתו ביחה. אחרי כמה שיעורים הוא כבר נכנס לבד והיה מחכה כל השבוע לה-גיע לשם. ראיתי איך זה חיזק אצלו את הבי-טחון העצמי, ברגע שהוא סיים את הפרויקט הוא קיבל ביטחון. היום הוא מתרגל מהר יותר למקומות חדשים, ובזכות כך, יש לנו גם כלב כבית".

האהבה שנקמת בין הילד לכלב מרחי-בה לפעמים את התא המשפחתי. "אחרי הפ-רויקט אבא הביא לנו הביתה ארבעה כלבים", מספרת עלמה, תלמידת כיתה ג' שמשתתפת בפרויקט.

"אחותי ואני אילפנו יחד את הכלבים ולי-מדנו אותם את כל הדברים שלמדנו בפרויקט: לקפוץ בחישוק, לתת יד, לעשות סיבוב, להת-גלגל. מהרגע הראשון כשאמא הציעה לי להש-תתף בפרויקט, הסכמתי", אומרת עלמה בחיוך, "הכרתי שם כלבים מכל מיני סוגים, וגם חברות חדשות. למדנו איך ללמד את הכלבים לעשות דברים, הרגשתי תחושה של הצלחה, שזה נורא קל אם אתה יודע איך לעשות את זה".

המטרה העיקרית של הפרויקט, מספרים המדריכים, היא הלמידה והחוויה העצומה